

แนวปฏิบัติ
พิธีมอบปริญญาบัตร
สถาบันการอาชีวศึกษา

และ
สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร
ปีการศึกษา ๒๕๖๕

วันศุกร์ ที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘
วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๑
อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

คำนำ

การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้องคมนตรีเป็นผู้แทนพระองค์ มามอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ ของสถาบันการอาชีวศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร

เพื่อให้พิธีมอบปริญญาบัตร เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ฝ่ายจัดการด้านบัณฑิต จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติ พิธีมอบปริญญาบัตรเพื่อให้บัณฑิตและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบแนวปฏิบัติในการฝึกซ้อม และการเข้ารับปริญญาบัตร

ฝ่ายจัดการด้านบัณฑิต ขอให้บัณฑิตทุกคนทำความเข้าใจในรายละเอียดตามแนวปฏิบัตินี้ ตั้งใจฝึกซ้อม จนเกิดความมั่นใจว่าจะปฏิบัติได้ถูกต้อง ไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น จะทำให้พิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร มีความสมบูรณ์ สมศักดิ์ศรีแห่งปริญญาที่บัณฑิตได้รับ

นายวิศวะ คงแก้ว

ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้
ประธานกรรมการฝ่ายจัดการด้านบัณฑิต

สารบัญ

ส่วนที่	หน้า
ส่วนที่ ๑. คำแนะนำ ข้อปฏิบัติ ข้อห้ามและมาตรการ สำหรับพิธีมอบปริญญาบัตร	๑
๑. คำแนะนำ สำหรับบัณฑิต	๑
๒. ข้อปฏิบัติ พิธีมอบปริญญาบัตร	๑
๒.๑ การฝึกซ้อมย่อย	๑
๒.๒ การฝึกซ้อมใหญ่	๓
๒.๓ พิธีมอบปริญญาบัตร	๔
๓. ข้อห้าม พิธีมอบปริญญาบัตร	๕
๔. มาตรการ การป้องกันตนเองและผู้อื่นเกี่ยวกับโควิด ๑๙	๖
ส่วนที่ ๒. การแต่งกายของบัณฑิตในพิธีมอบปริญญาบัตร	๗
๑. ครุยและเข็มวิทยฐานะ	๗
๑.๑ ครุยวิทยฐานะ	๗
๑.๒ เข็มวิทยฐานะ	๗
๒. การแต่งกายของบัณฑิต	๘
๒.๑ บัณฑิตชาย	๘
๒.๑.๑ บัณฑิตชาย ทั่วไป	๘
๒.๑.๒ บัณฑิตชาย ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ	๙
๒.๑.๓ บัณฑิตชาย ที่เรียนจบนักศึกษาวชิราวุธ	๙
๒.๒ บัณฑิตหญิง	๑๑
๒.๒.๑ บัณฑิตหญิง ทั่วไป	๑๑
๒.๒.๒ บัณฑิตหญิง ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ	๑๒
๒.๒.๓ บัณฑิตหญิง มีครุฑ	๑๒
๒.๒.๔ บัณฑิตหญิง ที่นับถือศาสนาอิสลาม	๑๓
๒.๓ การแต่งกายบัณฑิตที่นับถือศาสนาอื่น	๑๔
๒.๔ การแต่งกาย บัณฑิตข้ามเพศ	๑๔
ส่วนที่ ๓. การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร	๑๕
๑. วัตถุประสงค์	๑๕
๒. ระดับการฝึกซ้อม	๑๕
๓. การทำความเคารพ	๑๕
๔. การถวายความเคารพ	๑๕
๕. การทำความเคารพและถวายความเคารพของบัณฑิตชาย	๑๕
๖. การทำความเคารพและถวายความเคารพของบัณฑิตหญิง	๑๖
๗. ขั้นตอนของพิธีการที่ต้องมีการทำความเคารพและถวายความเคารพ	๑๖
๘. การเดินและการทำความเคารพในการรับปริญญาบัตร	๑๗
๙. การเข้าจุดสำคัญบนเวทีในการรับปริญญาบัตร	๑๘
๑๐. การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์	๑๙
๑๑. การเชิญปริญญาบัตร	๒๐

สารบัญ (ต่อ)

ส่วนที่	หน้า
ส่วนที่ ๔. การรับปริญญาบัตร	๒๑
๑. การรายงานตัวของบัณฑิต	๒๑
๒. การรับผู้แทนพระองค์	๒๑
๓. การลุกจากที่นั่งเพื่อเตรียมเดินแถว	๒๑
๔. การสวมหน้ากากอนามัย	๒๑
๕. การเดินขึ้นและเดินลงเวที	๒๑
๖. การกล่าวคำปฏิญาณตนและรับโอวาท	๒๒
๗. การส่งผู้แทนพระองค์	๒๒
ส่วนที่ ๕. สื่อเพื่อการรับปริญญาบัตร	๒๓
๑. วีดิทัศน์	
๑.๑ ลิงค์ สำหรับการชมวีดิทัศน์ การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร	๒๓
๑.๒ ลิงค์ สำหรับการดาวโหลดไฟล์ วีดิทัศน์	๒๓
๑.๓ คิวอาร์โค้ด สำหรับการชมวีดิทัศน์ การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร	๒๓
๑.๔ คิวอาร์โค้ด สำหรับการโหลดวีดิทัศน์ การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร	๒๓
๒. แผ่นผัง เวทีมอบปริญญาบัตร	๒๔

ส่วนที่ ๑

คำแนะนำ ข้อปฏิบัติ ข้อห้าม และมาตรการสำหรับพิธีมอบปริญญาบัตร

๑. คำแนะนำ สำหรับบัณฑิต ในการปฏิบัติตน ดังนี้

- ๑.๑ อ่านเอกสารแนวปฏิบัตินี้ ให้เข้าใจและปฏิบัติตาม
- ๑.๒ ทำการศึกษาวិธีการขั้นตอนการรับปริญญาบัตรจากวีดิทัศน์
- ๑.๓ ทำการฝึกซ้อมด้วยตนเอง
- ๑.๔ มีการป้องกันตนเองและผู้อื่นเกี่ยวกับโรคติดต่อต่าง ๆ เช่น โควิด ๑๙ อย่างเคร่งครัด
- ๑.๕ มีการรักษาสุขภาพของตนเองมิให้เจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุ
- ๑.๖ มีการเตรียมยาสำหรับบัณฑิตผู้ที่มีโรคประจำตัว รับประทานยาป้องกันและเตรียมยาที่จำเป็นประจำตัวให้ครบถ้วน กรณีเจ็บป่วยฉับพลัน ให้รีบแจ้งผู้ควบคุมแถวทันที เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือโดยเร็วและป้องกันเหตุสุดวิสัยบนเวที
- ๑.๗ ครุวิทยฐานะเป็นเครื่องแต่งกายที่เป็นมงคล จึงไม่ควรสวมพวงมาลัยติดดอกไม้เครื่องประดับอื่นใดที่ครุย หรือบนศีรษะ ขณะที่แต่งกายด้วยครุวิทยฐานะ
- ๑.๘ การสวมครุวิทยฐานะที่สวยงาม สำหรับบัณฑิตชายควรให้ชายครุยยาวประมาณครึ่งแข้ง สำหรับบัณฑิตหญิง ควรให้ชายครุยอยู่ในระดับเดียวกับชายกระโปรง หรือยาวกว่าพองาม
- ๑.๙ รองเท้าที่จะใช้ในพิธีมอบปริญญาบัตร ควรใช้ในการฝึกซ้อม หรือสวมให้เกิดความเคยชินและคล่องตัว
- ๑.๑๐ มีการปฏิบัติตนที่สมควรแก่การเป็นบัณฑิต ในขณะที่ฝึกซ้อมย่อย ฝึกซ้อมใหญ่และพิธีมอบปริญญาบัตร
- ๑.๑๐ การเตรียมตัวล่วงหน้าในการเดินทางมาร่วมพิธีฝึกซ้อมย่อย ฝึกซ้อมใหญ่และการร่วมพิธีมอบปริญญาบัตร เพราะบัณฑิตบางคนต้องลงงานประมาณ ๔ - ๕ วัน

๒. ข้อปฏิบัติ สำหรับพิธีมอบปริญญาบัตร

- ๒.๑ การฝึกซ้อมย่อย
 - ๒.๑.๑ บัณฑิตปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อการฝึกซ้อมย่อยตามกำหนดการฝึกซ้อมย่อยและตรงต่อเวลา
 - ๒.๑.๒ บัณฑิตรายงานตัวเพื่อฝึกซ้อมย่อยตามวันเวลาและสถานที่ที่สถาบันกำหนด
 - ๒.๑.๓ บัณฑิตรับบัตรประจำตัวบันทึกการฝึกซ้อม ที่ได้รับการบันทึกรหัสประจำตัวบัณฑิตในวันรายงานตัวฝึกซ้อมย่อย (ใช้เป็นบัตรประจำตัวในการบันทึกการผ่านฝึกซ้อมย่อย) และเก็บรักษาเพื่อใช้เป็นบัตรประจำตัวในวันรายงานตัวเพื่อฝึกซ้อมใหญ่และพิธีมอบปริญญาบัตรต่อไป
 - ๒.๑.๔ บัณฑิตจะต้องได้รับการตรวจการแต่งกายหากไม่ถูกต้องจะต้องได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องจากผู้ฝึกซ้อม เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงก่อนการฝึกซ้อมใหญ่

๒.๑.๕ บัณฑิต จะต้องได้รับการคัดกรอง เช่น บัณฑิตหญิงตั้งครรภ์ บัณฑิตที่มีความผิดปกติทางร่างกาย เช่น ขาหัก แขนขาหัก ตาพิการ หูพิการ ใช้ไม้เท้าหรือต้องใช้ผู้พุง หรือต้องใช้มือซ้ายในการรับปริญญาบัตร หรืออื่นใดที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามปกติได้ ผู้ทำการฝึกซ้อมจะต้องรายงาน ลำดับที่ ชื่อสกุล สาขาวิชา สถาบัน รายละเอียดของความบกพร่องที่บัณฑิตจะต้องได้รับการปฏิบัติดูแลต่อสถาบัน และสถาบันรายงานต่อฝ่ายจัดการด้านบัณฑิตตามลำดับ เพื่อจัดการดูแลให้เหมาะสมต่อไปในการฝึกซ้อมใหญ่และการรับปริญญาบัตร

๒.๑.๖ บัณฑิตจะต้องได้รับการฝึกซ้อม ในเรื่องสำคัญ ดังนี้

๑) การทำความเคารพและการถวายความเคารพ ที่บัณฑิตต้องทำการฝึกซ้อมตามขั้นตอนของพิธีการมอบปริญญาบัตร

๒) การลุกจากที่นั่ง การเดินแถว การนั่งประจำแถวของบัณฑิตในการเข้า-ออกห้องพิธีการภายใต้การกำกับของผู้ควบคุมแถว

๓) การเดินบนเวที เมื่อมีการขานนามเปิดตัวเข้ารับปริญญาบัตรตามจังหวะการเดินเพื่อเปลี่ยนจุดบนเวที (การเดินเปลี่ยนจุดด้วยการก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาและชิดเท้า) แต่ละจุดจะห่างกันประมาณ ๘๐ เซนติเมตร

๔) การเข้าจุดสำคัญบนเวที ประกอบด้วยการเข้าจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ การเข้าจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๒ การเข้าจุดการเข้ารับปริญญาบัตร การเข้าจุดการทำความเคารพ ครั้งที่ ๓ และการเดินลงจากเวที

๕) การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์ การจับปกรัณษาบัตรและการเชิญปริญญาบัตรมาแนบอภหลังจากรับปริญญาบัตรแล้ว

๖) การเชิญปริญญาบัตรขณะลงจากเวที ขณะเดินกลับที่นั่งของตน ขณะที่ยืนเพื่อกล่าวคำปฏิญาณตน การยืนรับฟังโอวาทจากผู้แทนพระองค์ และการยืนทำความเคารพผู้แทนพระองค์ เมื่อผู้แทนพระองค์เดินออกจากห้องพิธีการ

๗) การทอ้งจำและฝึกการกล่าวคำปฏิญาณตนของบัณฑิต ให้คล่องแคล่ว ชัดเจน

๒.๑.๗ การฝึกซ้อมย่อย ไม่อนุญาตให้บัณฑิตนำอุปกรณ์สื่อสาร กล้องถ่ายภาพ อาวุธ นาฬิกา ปากกา กำไลสร้อยคอ ต่างหู กระเป๋าสตางค์ กระเป๋าเครื่องสำอาง กระดาษทิชชู บุหรี่ ลูกอม หมากฝรั่ง ของขบเคี้ยว และเอกสารเข้าในห้องฝึกซ้อมย่อย นอกเหนือจากเอกสารแนวปฏิบัติพิธีมอบปริญญาบัตร (หากมี)

๒.๑.๘ บัณฑิตจะต้องฝึกการปฏิบัติตนในการสำรวจ ขณะนั่งอยู่ในห้องฝึกซ้อมย่อย ไม่ลุกออกไปทำธุระใด ๆ นอกห้องฝึกซ้อมจนกว่าจะเสร็จพิธี หากมีปัญหาเหตุฉุกเฉิน หรือจำเป็นต้องแจ้งผู้ควบคุมแถวเพื่อนำออกจากห้องพิธีการฝึกซ้อม เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ทำการฝึกซ้อมแล้ว

๒.๑.๙ ผู้รับผิดชอบการฝึกซ้อมย่อย จะต้องรายงานให้ผู้อำนวยการสถาบันทราบและพิจารณาสั่งการใด ๆ กรณีที่ผู้ฝึกซ้อมเห็นว่าไม่สามารถอนุญาตให้บัณฑิตผู้ใด เข้าทำการฝึกซ้อมใหญ่ได้ กรณีที่มีความบกพร่องจนไม่สามารถแก้ไขได้ให้ทราบโดยทันที

๒.๑.๑๐ บัณฑิตจะต้องทำการบันทึกผลการผ่านฝึกซ้อมย่อยด้วยตนเองลงระบบบันทึกการฝึกซ้อม เมื่อผ่านการฝึกซ้อมย่อยแล้ว บัณฑิตจึงจะได้รับอนุญาตให้เข้าทำการฝึกซ้อมใหญ่ต่อไปได้

๒.๒ การฝึกซ้อมใหญ่

๒.๒.๑ บัณฑิตปฏิบัติหน้าที่ของตน เพื่อการฝึกซ้อมใหญ่ตามกำหนดการฝึกซ้อมใหญ่ และตรงต่อเวลา

๒.๒.๒ บัณฑิตรายงานตัวเพื่อฝึกซ้อมใหญ่ตาม วัน เวลา และสถานที่ที่ฝ่ายจัดการด้านบัณฑิตกำหนด

๒.๒.๓ บัณฑิตจะต้องได้รับการตรวจการแต่งกาย หากไม่ถูกต้องจะต้องทำการแก้ไข ปรับปรุงก่อนการรายงานตัวเพื่อการฝึกซ้อมใหญ่ด้วยตนเอง

๒.๒.๔ บัณฑิตรายงานตัวเพื่อเข้าห้องพักรอโดยใช้เป็นบัตรประจำตัวบัณฑิต (บัตรบันทึกการฝึกซ้อม) ที่ได้รับจากสถาบันเมื่อการฝึกซ้อมย่อย

๒.๒.๕ บัณฑิตที่จะต้องได้รับการคัดกรองจัดกลุ่มเป็นบัณฑิตพิเศษ เช่น บัณฑิตหญิงตั้งครรภ์ บัณฑิตที่มีความผิดปกติทางร่างกาย เช่น ขาหัก แขนขาหัก ตาพิการ หูพิการ ใช้ไม้เท้าหรือต้องใช้ผู้พยุง หรือต้องใช้มือซ้ายในการรับปริญญาบัตร หรืออื่น ๆ ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามบัณฑิตปกติได้ เพื่อการปฏิบัติดูแลจัดการให้เหมาะสมในการฝึกซ้อมใหญ่

๒.๒.๖ บัณฑิตจะต้องแสดงความสามารถที่ถูกต้องและพร้อมเพรียง ในการฝึกซ้อมใหญ่ในเรื่องสำคัญ ดังนี้

๑) การทำความเคารพและการถวายความเคารพ ที่บัณฑิตต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการมอบปริญญาบัตร

๒) การลุกจากที่นั่ง การเดินแถว การนั่งประจำแถวของบัณฑิตในการเข้า-ออกห้องพิธีการภายใต้การกำกับของผู้ควบคุมแถว

๓) การเดินบนเวทีเมื่อมีการขานนามเบิกตัวเข้ารับปริญญาบัตรตามจังหวะการเดินเพื่อเปลี่ยนจุดบนเวที (การเดินเปลี่ยนจุดด้วยการก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาและชิดเท้า) แต่ละจุดจะห่างกันประมาณ ๘๐ เซนติเมตร

๔) การเข้าจุดสำคัญบนเวที ประกอบด้วยการเข้าจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ การเข้าจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๒ การเข้าจุดการเข้ารับปริญญาบัตร การเข้าจุดการทำความเคารพ ครั้งที่ ๓ และการเดินลงจากเวที

๕) การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์ การจับปกรับปริญญาบัตร และการเชิญปริญญาบัตรมาแนบอภหลังจากรับปริญญาบัตรแล้ว

๖) การเชิญปริญญาบัตรขณะลงจากเวที ขณะเดินกลับแถวและที่นั่งของตน ขณะเมื่อมีการยืนเพื่อกล่าวคำปฏิญาณตน การยืนรับฟังโอวาทจากผู้แทนพระองค์ และการยืนทำความเคารพผู้แทนพระองค์เมื่อผู้แทนพระองค์เดินออกจากห้องพิธีการ

๗) การท่องจำและฝึกการกล่าวคำปฏิญาณตนของบัณฑิต ให้คล่องแคล่ว ชัดเจน

๒.๒.๗ การฝึกซ้อมใหญ่ไม่อนุญาตให้บัณฑิตนำอุปกรณ์สื่อสาร กล้องถ่ายภาพ อาวุธ นาฬิกา ปากกา กำไลสร้อยคอ ต่างหู กระเป๋าสตางค์ กระเป๋าเครื่องสำอาง กระดาษทิชชู บุหรี่ ลูกอม หมากฝรั่ง ของขบเคี้ยว และเอกสารเข้าในห้องพักรอและห้องพิธีการ

๒.๒.๘ บัณฑิตจะต้องฝึก และแสดงถึงการปฏิบัติตนในการสำรวจขณะนั่งอยู่ในห้องพักรอและห้องพิธีการ ไม่ลุกออกไปทำธุระใด ๆ นอกห้องพักรอและห้องพิธีการจนกว่าจะเสร็จพิธี หากมีปัญหาเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แจ้งผู้ควบคุมแถวทราบเพื่อนำออกห้องพักรอและห้องพิธีการเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ทำการฝึกซ้อมแล้ว

๒.๒.๙ ผู้รับผิดชอบการฝึกซ้อมใหญ่จะต้องรายงานให้ประธานฝ่ายจัดการด้านบัณฑิตทราบ และพิจารณาสิ่งการใด ๆ กรณีที่ผู้ฝึกซ้อมเห็นว่าไม่สามารถอนุญาตให้บัณฑิตผู้ใดเข้าทำการรับปริญญาบัตรได้ กรณีที่มีความบกพร่องจนไม่สามารถแก้ไขได้ ให้ทราบโดยทันที

๒.๒.๑๐ บัณฑิตจะต้องทำการบันทึกผลการผ่านฝึกซ้อมใหญ่ด้วยตนเองลงระบบบันทึกการฝึกซ้อม เมื่อผ่านการฝึกซ้อมใหญ่แล้วบัณฑิตจึงจะได้รับอนุญาตให้เข้ารับปริญญาบัตรได้

๒.๓ พิธีมอบปริญญาบัตร

๒.๓.๑ บัณฑิตปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรตามกำหนดการและตรงต่อเวลา

๒.๓.๒ บัณฑิตรายงานตัวเพื่อร่วมพิธีมอบปริญญาบัตร ตามวัน เวลาและสถานที่ที่ฝ่ายจัดการด้านบัณฑิตแจ้ง

๒.๓.๓ บัณฑิตจะต้องได้รับการตรวจการแต่งกาย หากไม่ถูกต้อง จะต้องทำการแก้ไขปรับปรุงก่อนการรายงานตัวเพื่อร่วมพิธีมอบปริญญาบัตร ด้วยตนเอง

๒.๓.๔ บัณฑิตรายงานตัวเข้าห้องพักรอโดยใช้เป็นบัตรประจำตัวบัณฑิต (บัตรบันทึกการฝึกซ้อม) ที่ได้รับจากสถาบันผ่านการฝึกซ้อมย่อย

๒.๓.๕ บัณฑิตที่จะต้องได้รับการคัดกรอง จัดกลุ่มเป็นบัณฑิตพิเศษ เช่น บัณฑิตหญิงตั้งครรภ์ บัณฑิตที่มีความผิดปกติทางร่างกาย เช่น ขาหัก แขนขาหัก ตาพิการ หูพิการ ใช้ไม้เท้าหรือต้องใช้ผู้พยุง หรือต้องใช้มือซ้ายในการรับปริญญาบัตร หรืออื่นใดที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามบัณฑิตปกติได้ เพื่อการปฏิบัติดูแลจัดการให้เหมาะสมในการรับปริญญาบัตร

๒.๓.๖ บัณฑิตจะต้องแสดงความสามารถที่ถูกต้องและพร้อมเพรียงในพิธีมอบปริญญาบัตรในเรื่องสำคัญดังนี้

๑) การทำความเคารพและการถวายความเคารพ ที่บัณฑิตต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการมอบปริญญาบัตร

๒) การลุกจากที่นั่ง การเดินแถว การนั่งประจำแถวของบัณฑิตในการเข้า-ออกห้องพิธีการภายใต้การกำกับของผู้ควบคุมแถว

๓) การเดินบนเวที เมื่อมีการขานนามเปิดตัวเข้ารับปริญญาบัตรตามจังหวะการเดินเพื่อเปลี่ยนจุดบนเวที (การเดินเปลี่ยนจุดด้วยการก้าวเท้าซ้าย เท้าขวา และชิดเท้า) แต่ละจุดจะห่างกันประมาณ ๘๐ เซนติเมตร

๔) การเข้าจุดสำคัญบนเวที ประกอบด้วยการเข้าจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ การเข้าจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๒ การเข้าจุดการเข้ารับปริญญาบัตร การเข้าจุดการทำความเคารพ ครั้งที่ ๓ และการเดินลงจากเวที

๕) การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์ การจับปกปริญญาบัตร และการเชิญปริญญาบัตรมาแนบอก หลังจากรับปริญญาบัตรแล้ว

๖) การเชิญปริญญาบัตรขณะลงจากเวที ขณะเดินกลับแถว และที่นั่งของตน ขณะเมื่อมีการยืนเพื่อกล่าวคำปฏิญาณตน การยืนรับฟังโอวาทจากผู้แทนพระองค์ และการยืนทำความเคารพผู้แทนพระองค์เมื่อผู้แทนพระองค์เดินออกจากห้องพิธีการ

๗) การกล่าวคำปฏิญาณตนของบัณฑิต อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน

๒.๓.๗ พิธีการมอบปริญญาบัตร ไม่อนุญาตให้บัณฑิต นำอุปกรณ์สื่อสาร กล้องถ่ายภาพ อาวุธ นาฬิกา ปากกา กำไล สร้อยคอ ต่างหู กระเป๋าสตางค์ กระเป๋าเครื่องสำอาง กระดาษ ทิชชู บุหรี่ ลูกอม หมากฝรั่ง ของขบเคี้ยว และเอกสารเข้าในห้องพักรอและห้องพิธีการ

๒.๓.๘ บัณฑิตจะต้องแสดงถึงการสำรวมขณะนั่งอยู่ในห้องพักรอ และห้องพิธีการ ไม่ออกไปทำธุระใด ๆ นอกห้องพักรอและห้องพิธีการจนกว่าจะเสร็จพิธี หากมีปัญหาเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แจ้งผู้ควบคุมแถวทราบเพื่อการนำออกห้องพักรอและห้องพิธีการ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ทำการฝึกซ้อมแล้ว

๒.๓.๙ ผู้รับผิดชอบกำกับและดูแลการนำบัณฑิตเข้ารับปริญญาบัตร จะต้องรายงานให้ประธานกรรมการฝ่ายจัดการด้านบัณฑิตทราบและพิจารณาสั่งการใด ๆ กรณีที่ผู้รับผิดชอบกำกับและดูแลเห็นว่าไม่สามารถอนุญาตให้บัณฑิตผู้ใดเข้าทำการรับปริญญาบัตรได้ หรือกรณีที่มีความบกพร่องจนไม่สามารถแก้ไขได้ให้ทราบโดยทันที

๒.๓.๑๐ หากเกิดเหตุสุดวิสัยที่ปริญญาบัตรได้รับมอบมาไม่ตรงกับผู้รับ ให้บัณฑิตทำการแจ้งเหตุต่อผู้ควบคุมแถวเมื่อเสร็จสิ้นพิธีการแล้วด้วยอาการสำรวมและยังไม่ต้องแลกสับเปลี่ยนกันเอง

๓. ข้อห้าม พิธีมอบปริญญาบัตร

ข้อห้าม พิธีมอบปริญญาบัตร มีดังนี้

๓.๑ ไม่อนุญาตให้ญาติหรือผู้ติดตามของบัณฑิตเข้าไปในบริเวณที่ทำตรวจการแต่งกาย การรายงานตัว และบริเวณที่ใช้การฝึกซ้อมใหญ่ และพิธีมอบปริญญาบัตรอย่างเด็ดขาด

๓.๒ ไม่อนุญาตให้ใส่สร้อยคอสร้อยข้อมือ เลสข้อมือ กำไล แหวน สายรัดข้อมือ สายสัญญาณ ต่างหู ปิ่นปักผม โบว์ติดผม ดอกไม้ติดผม ดอกไม้ติดเครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับทุกชนิด หรือห้ามนำอุปกรณ์โลหะที่ไม่ใช่เครื่องแต่งกาย เช่น กุญแจรถ อุปกรณ์การสื่อสาร กล้องถ่ายภาพ ติดตัวในขณะที่ทำการฝึกซ้อมและรับปริญญาบัตร

๓.๓ ไม่อนุญาตให้สวมแว่นตากันแดดและแว่นตาแฟชั่นใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นแว่นสายตานิรภัย

๓.๔ ไม่อนุญาตการแต่งกาย ดังนี้

- ๑) การใส่วิกและผมปลอมทุกรูปแบบ
- ๒) การทำสีผมที่ไม่ใช่สีธรรมชาติยกเว้นการย้อมผมสีดำ และทำไฮไลต์สีที่ผมทุกสี
- ๓) การทาเล็บมือ เคลือบเล็บ ติดเล็บปลอม และไว้เล็บยาว
- ๔) การไว้หนวด เครา จอนของบัณฑิตชาย ต้องทำการโกนหนวดเคราให้เรียบร้อยในวันทำการฝึกซ้อมหรือวันรับปริญญาบัตร ไม่มีสีเชียวครีမ် จอนตัดให้สั้นไม่เกินกึ่งกลางของใบหู
- ๕) การแต่งหน้า ไม่แต่งหน้าเข้มหรือสีฉูดฉาด ห้ามทาเปลือกตาเป็นสี ๆ และเข้ม ไม่ใส่เกล็ดเพชร ประกายแวววาว ไม่ติดขนตาปลอม
- ๖) สำหรับผู้ตัดฟัน อนุญาตให้ใช้สียางจัดฟันสีใดก็ได้ ไม่ต้องเปลี่ยนเป็นสีใสแต่ต้องสำรวมขณะร่วมพิธี

๗) การใส่คอนแทคเลนส์ที่มีสีผิดธรรมชาติ ใส่บิกาย

๓.๕ ห้ามการนำอาหารใด ๆ มารับประทานในบริเวณพิธีการฝึกซ้อม และพิธีการมอบปริญญาบัตร ยกเว้นอาหารและน้ำดื่มที่ฝ่ายจัดการด้านบัณฑิตจัดให้

๓.๖ ห้ามหัวเราะหรือแสดงอาการใด ๆ ที่ไม่สุภาพ หากมีบัณฑิตที่ปฏิบัติผิดวิธีหรือหกล้มหรือการขานชื่อไม่ตรงกับชื่อของบัณฑิต สำหรับบัณฑิตที่ปฏิบัติผิดวิธีให้ดำเนินการทุกอย่างตามปกติ หรือหากล้มให้ลุกขึ้นเดินตามปกติ ไม่วิ่งลงจากเวที

๔. มาตรการ ป้องกันตนเองและผู้อื่นเกี่ยวกับโควิด ๑๙ พิธีมอบปริญญาบัตร

เพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ ฝ่ายจัดการด้านบัณฑิต จึงกำหนดมาตรการ ดังนี้

๔.๑ ให้บัณฑิตทุกคน สวมหน้ากากอนามัยทางการแพทย์สีขาวในการฝึกซ้อมย่อย การฝึกซ้อมใหญ่ และในพิธีมอบปริญญาบัตร

๔.๒ ให้บัณฑิตทุกคน **ทำการตรวจคัดกรองโควิด ๑๙** ด้วยวิธีการ ATK ในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ ตั้งแต่ เวลา ๐๘.๐๐ – ๒๐.๐๐ น. ณ สถานพยาบาล ที่สามารถออกเอกสารหลักฐานรับรองการคัดกรองได้ เพื่อนำผลการคัดกรองมายืนยันการได้รับการอนุญาตให้เข้ารับปริญญาบัตร ทั้งนี้ ฝ่ายจัดการด้านบัณฑิต จะเปิดระบบให้อัพโหลดเอกสารผลการตรวจคัดกรองโควิด ๑๙ ที่ www.บัณฑิตอาชีพะ.com

หากมีเหตุสุดวิสัย ที่ไม่สามารถอัพโหลดได้ ให้บัณฑิตนำเอกสารตัวจริงมาแจ้งแก่ฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ก่อนการตรวจเครื่องแต่งกายและรายงานตัว

๔.๓ ให้บัณฑิตถอดหน้ากากอนามัย ในขั้นตอนรับปริญญาบัตรบนเวที ตามขั้นตอน ดังนี้

ก่อนขึ้นเวที ให้บัณฑิตถอดหน้ากากอนามัยใส่ถุงเก็บ โดยมีเจ้าหน้าที่ถือถุงรอเก็บ บัณฑิตขึ้นรับปริญญาบัตรโดยไม่ต้องสวมหน้ากากอนามัย และเมื่อลงจากเวที จะได้รับหน้ากากอนามัยชิ้นใหม่จากเจ้าหน้าที่ และให้บัณฑิตทำการสวมหน้ากากอนามัยเมื่อกลับมายังแถวและที่นั่งของตนเอง หลังจากได้ทำความเคารพตามสัญญาณที่ผู้ควบคุมแถวให้ทำความเคารพ แล้ว

ส่วนที่ ๒

การแต่งกายของบัณฑิตในพิธีมอบปริญญาบัตร

๑. ครุยและเข็มวิทยฐานะ ของ สถาบันการอาชีวศึกษา

ครุยวิทยฐานะ ชั้นปริญญาตรีของสถาบันการอาชีวศึกษา เป็นเสื้อคลุมแขนยาว ทำด้วยผ้าโปร่งสีขาว ฝักอกตลอด ยาวคลุมเข่า มีส่าตรอบขอบ ส่าตรัดต้นแขนและส่าตรปลายแขน ดังนี้

๑.๑ ส่าตรอบขอบและส่าตรปลายแขน พื้นส่าตรทำด้วยผ้าสักหลาดสีแดงเลือดหมู กว้าง ๑๐ เซนติเมตร มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร ที่ริมทั้งสองข้างตอนกลางส่าตรมีแถบทอง กว้าง ๓.๔ เซนติเมตร มีตราสถาบันการอาชีวศึกษา ทำด้วยโลหะดุนนูนสีเงินขอบเป็นโลหะสีทอง มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๔.๕ เซนติเมตรติดบนส่าตรรอบขอบบริเวณหน้าอกทั้งสองข้าง

๑.๒ ส่าตรัดต้นแขน พื้นส่าตรทำด้วยผ้าสักหลาดสีแดงเลือดหมู กว้าง ๖.๕ เซนติเมตร มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร ที่ริมทั้งสองข้างตอนกลางมีส่าตรแถบสีทองกว้าง ๑.๓ เซนติเมตร

ภาพที่ ๑ ครุยวิทยฐานะสำหรับผู้ได้รับปริญญาตรีสถาบันการอาชีวศึกษา

เข็มวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นรูปตราสถาบัน ทำด้วยโลหะดุนนูน ลงยาสีขาว ขอบเป็นโลหะลงยาสีทอง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๘ เซนติเมตร

ภาพที่ ๒ เข็มวิทยฐานะสถาบันการอาชีวศึกษา

๒. การแต่งกายของบัณฑิต

พิธีมอบปริญญาบัตร หมายถึง การฝึกซ้อมย่อย ฝึกซ้อมใหญ่ และพิธีมอบปริญญาบัตร บัณฑิตต้องแต่งกายตามที่กำหนดทั้งในการฝึกซ้อมย่อย ฝึกซ้อมใหญ่ และพิธีมอบปริญญาบัตร

การแต่งกายของบัณฑิต ในพิธีมอบปริญญาบัตร มี ดังนี้

๒.๑. บัณฑิตชาย จำแนกการแต่งกายได้ ๓ แบบ คือ

๒.๑.๑ บัณฑิตชายทั่วไป แต่งกาย ดังนี้

๑) เสื้อราชประแตนสีขาว

๒) กางเกงขาวยาวสีขาวแบบสากลทรงสุภาพใส่เข็มขัดคาดเอวสีดำ

๓) กระดุมเสื้อสีเงินลายดุนนูนตราสัญลักษณ์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๒.๕ เซนติเมตร

๔) ถุงเท้าสีดำไม่มีลวดลาย ความยาวถึงครึ่งน่อง

๕) รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำไม่มีลวดลายทรงสุภาพ

๖) เข็มวิทยฐานะติดที่กลางกระเป๋าสีราชปะแตนด้านขวาและสวมครุยวิทยฐานะ

ทับเครื่องแต่งกาย

ภาพที่ ๓ การแต่งกายของบัณฑิตชายทั่วไป

๒.๑.๒ บัณฑิตชาย ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ แต่งกาย ดังนี้

๑) บัณฑิตชายที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐแต่งกายชุดพิธีการปกติขาว

๒) บัณฑิตชายที่รับราชการทหารหรือตำรวจ ให้แต่งกายชุดพิธีการปกติขาวตามที่ต้นสังกัดกำหนด ทรงผมด้านบนความยาวไม่เกิน ๓ เซนติเมตร ด้านข้างและด้านหลังตัดเกรียนขาว

๓) เข็มวิทยฐานะติดที่กลางกระเป๋าเสื้อด้านขวาและสวมครุยวิทยฐานะทับ

ภาพที่ ๔ การแต่งกายของบัณฑิตชายที่เป็นข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ

๒.๑.๓ บัณฑิตชาย ที่เรียนจบนักศึกษาวิชาทหาร แต่งกาย ดังนี้

๑) แต่งกายชุดเครื่องแบบทหารยศสัญญาบัตรว่าที่ ร.ต. หรือสูงกว่า

๒) ต้องผ่านการตรวจเครื่องแบบก่อนเข้ารับปริญญาบัตรโดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) สวมเครื่องแบบปกติขาวแต่งกายให้ถูกต้องตามที่ต้นสังกัดกำหนด

(๒) ทรงผมด้านบนความยาวไม่เกิน ๓ เซนติเมตร ด้านข้างและด้านหลังตัดเกรียนขาว สวมครุยวิทยฐานะตามระดับปริญญาที่ได้รับ

(๓) กระบี่ ตามเหล่าที่สังกัด สายโยงกระบี่ (สามชาย) ร้อยเข้าระหว่างหูกางเกงหูกที่ ๑-๒ โดยสายโยงกระบี่ห้อยลงและถุงมือขาว

(๔) ห่วงโลหะที่สายโยงกระบี่(สามชาย)ให้คล้องเข้ากับฝักกระบี่

(๕) ถือกระบี่ด้วยมือซ้ายโดยใช้นิ้วทั้ง ๔ สอดเข้าไปในโกร่งกระบี่ โดยใช้ข้อที่ ๒ ของนิ้วชี้อยู่ตรงโกร่งกระบี่

(๖) เมื่อใช้คู่กับถุงมือให้นำถุงมือมาพาดโกร่งกระบี่ โดยให้ปลายนิ้วห้อยลงและให้นิ้วโป้งของถุงมืออยู่ทางขวามือและให้เก็บปลายถุงมือที่สวมในอุ้งมือ

(๗) การเดินแถวเพื่อเข้ารับปริญญาบัตรให้ยกกระบี่ขึ้นโดยปลายกระบี่อยู่สูงจากพื้นประมาณ ๑ ฟุตมือ ท่อนแขนแนบข้างลำตัวตลอดเพื่อไม่ให้ปลายกระบี่แกว่ง และเมื่อหยุดให้ลดกระบี่ไว้ในทางตรงเสมอ

- (๘) การยืนในท่าตรงให้ปลายกระป๋องนิ้วก้อยเท้าซ้าย
 (๙) เครื่องหมายเหล่าติดที่คอเสื้อด้านขวามือ ติดห่างจากขอบล่างและคอ
 เสื้อด้านละ ๒.๕ เซนติเมตร
 (๑๐) เครื่องหมายความสามารถพิเศษประทับบริเวณหน้าอกด้านขวาแนว
 เดียวกับเครื่องหมายแพรแถบ
 (๑๑) ใช้ดุมโลหะสีทองตราตามต้นสังกัดติดที่คอ ๑ เม็ด และตลอดแนว
 สิบเสื้อ ๔ เม็ด
 (๑๒) ปาอินธนูแข็งตามชั้นยศ
 (๑๓) เครื่องหมาย “นก” ติดที่คอเสื้อด้านซ้ายห่างจากขอบล่างและคอเสื้อ
 ด้านละ ๒.๕ เซนติเมตร
 (๑๔) เครื่องหมายแพรแถบ (สัญญาบัตร) ติดที่อกเสื้อด้านซ้าย สูงจากกระเป๋
 ๐.๕ เซนติเมตร
 (๑๕) รองเท้าหนังแบบทหารแบบผูกเชือก หรือแบบฮาล์ฟ
 (๑๖) ติดเข็มวิทย์ฐานะที่กลางกระเป๋เสื้อด้านขวา และสวมครุยวิทย์ฐานะ
 หักเครื่องแต่งกาย

ภาพที่ ๕ การแต่งกายของบัณฑิตที่เรียนจบนักศึกษาวิชาทหาร

๒.๒ บัณฑิตหญิง จำแนกการแต่งกายได้ ๔ แบบ คือ

๒.๒.๑ บัณฑิตหญิงทั่วไป แต่งกาย ดังนี้

๑) เสื้อเชิ้ตสีขาวไม่รัดรูป และไม่หลวมเกินไป ไม่มีลวดลาย ไม่บางเกินสมควร ผ่าออกตรงโดยตลอด แขนสั้นเหนือข้อศอก ปลายแขนปล่อยตรง ไม่ผ่าปลายแขนติดกระดุมสีเงินลายดุนนูนตราสถาบัน ตัวเสื้อมีความยาวเพียงพอสำหรับให้กระโปรงทับได้ เวลาสวมให้สอดชายเสื้อไว้ในกระโปรง และกลัดกระดุมคอเสื้อ

๒) เข็มตราสัญลักษณ์สถาบันติดบนอกเสื้อเบื้องซ้าย

๓) กระโปรงทรงตรง ด้านหลังผ่าป้ายแบบสุภาพ ไม่รัดรูป ยาวเสมอเข่า ผ่าเนื้อเรียบ ไม่มีลวดลาย สีกรมท่า และชายเสมอกัน

๔) เข็มขัดหนังสีดำหัวเข็มขัดสีเงินมีลายดุนนูนตราสัญลักษณ์สถาบัน มีปล็อกสีเดียวกับเข็มขัดสำหรับสอดปลายเข็มขัด

๕) ถุงน่องสีเนื้อไม่มีลวดลาย

๖) รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ สูงไม่เกิน ๒.๕ นิ้วไม่มีลวดลาย ทรงสุภาพ

๗) ทรงผมจะต้องรวบหรือเกล้าให้เรียบร้อย และห้ามปล่อยผมยาวติดปกคอเสื้อ

๘) ห้ามสวมใส่เสื้อชั้นในที่มียีสเข็ม และมีโครงสร้างเป็นโลหะ

๙) เข็มวิทยฐานะติดที่หน้าอกด้านขวา และสวมครุยวิทยฐานะทับเครื่องแต่งกาย

ภาพที่ ๖ การแต่งกายของบัณฑิตหญิงทั่วไป

๒.๒.๒ บัณฑิตหญิง ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ แต่งกาย ดังนี้

- ๑) แต่งกายชุดเครื่องแบบข้าราชการหรือเครื่องแบบพนักงานของรัฐ แต่งกายชุดพิธีการปกติขาว
- ๒) บัณฑิตที่รับราชการทหารหรือตำรวจให้แต่งกายชุดพิธีการปกติขาว ตามที่ต้นสังกัดกำหนด
- ๓) ห้ามสวมใส่เสื้อชั้นในที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ
- ๔) ห้ามวิทยฐานะติดที่หน้าอกด้านขวา และสวมครุยวิทยฐานะทับเครื่องแต่งกาย

ภาพที่ ๗ การแต่งกายของบัณฑิตหญิงที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

๒.๒.๓ บัณฑิตหญิงมีครรภ์ แต่งกาย ดังนี้

- ๑) เสื้อสีขาวเกลี้ยงไม่บางเกินสมควร ผ่าอกตลอด ตัวเสื้อยาวคลุมท้อง แขนปล่อยธรรมดาแบบแขนเขี้ยว เวลาสวมให้ปล่อยชายเสื้อ ไขว้นอกกระโปรง และกลัดกระดุมคอเสื้อ
- ๒) กระโปรงแบบทรงตรงด้านหลัง ผ่าป้ายแบบสุภาพไม่รัดรูป ความยาวต่ำกว่าเข่า ๓ นิ้ว ผ้าเนื้อเรียบไม่มีลวดลาย สีกรมท่า และชายเสมอกัน
- ๓) ถู่น่องสีเนื้อไม่มีลวดลาย
- ๔) รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ ไม่มีลวดลายทรงสุภาพ
- ๕) ทรงผมจะต้องรวบหรือเกล้าให้เรียบร้อย และห้ามปล่อยผมยาวติดปกคอเสื้อ
- ๖) ห้ามสวมใส่เสื้อชั้นในที่มีสีเข้ม และมีโครงสร้างเป็นโลหะ
- ๗) ห้ามวิทยฐานะติดที่หน้าอกด้านขวา และสวมครุยวิทยฐานะทับเครื่องแต่งกาย

ภาพที่ ๘ การแต่งกายของบัณฑิตหญิงมีครรภ์

๒.๒.๔ บัณฑิตหญิง ที่นับถือศาสนาอิสลาม แต่งกายประกอบชุดฮิญาบ ดังนี้

- ๑) เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวมีขอบปลายแขน
- ๒) กิลัดกระดุมคอเสื้อ
- ๓) กระโปรงยาวสีกรมท่า ไม่มีลวดลาย
- ๔) ผ้าคลุมศีรษะสีขาว
- ๕) รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำสูงไม่เกิน ๒.๕ นิ้ว ไม่มีลวดลาย ทรงสุภาพ
- ๖) ห้ามสวมใส่เสื้อชั้นในที่มีสีเข้ม และมีโครงสร้างเป็นโลหะ
- ๗) เข็มวิทยฐานะติดที่หน้าอกด้านขวา และสวมครุยวิทยฐานะเครื่องแต่งกาย

ภาพที่ ๙ การแต่งกายของบัณฑิตหญิงมุสลิม

๒.๓ บัณฑิต ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึง ให้ถือปฏิบัติแนวทางสากลที่ถูกต้องตามหลักศาสนา

๒.๔ บัณฑิตข้ามเพศ บัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ทางเพศ หรือวิถีทางเพศแตกต่างจากเพศกำเนิด และประสงค์จะแต่งกายชุดครุยวิทยฐานะบัณฑิตตามเพศวิถี โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๔.๑ บัณฑิตขอแต่งกายตามเพศวิถี โดยการยื่นคำร้อง (แบบคำร้องทั่วไป) ต่อสถาบันการอาชีวศึกษาที่ตนสังกัด

๒.๔.๒ สถาบันการอาชีวศึกษาพิจารณาความเหมาะสมถึงความจำเป็นต้องแต่งกายตามเพศวิถี

๒.๔.๓ หากได้รับการอนุญาต ให้แต่งกายตามแนวปฏิบัติพิธีมอบปริญญาบัตรของบัณฑิตสถาบันการอาชีวศึกษาฉบับนี้กำหนดไว้ทุกประการ

๒.๔.๔ การพิจารณาของสถาบันการอาชีวศึกษาให้เป็นที่สิ้นสุด

๒.๔.๕ สถาบันการอาชีวศึกษาแจ้งคณะกรรมการฝ่ายจัดการด้านบัณฑิตรับทราบ

ส่วนที่ ๓

การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร

การฝึกซ้อมมีความสำคัญมาก หากบัณฑิตไม่ผ่านการฝึกซ้อมตามที่กำหนดบัณฑิตจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้ารับปริญญาบัตรโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ

๑. วัตถุประสงค์การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร มี ๒ ประการ ดังนี้

๑.๑ เพื่อให้ทราบขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติในการเข้ารับปริญญาบัตรอย่างละเอียด โดยเฉพาะขั้นตอนที่มีความสำคัญ อาทิ การถวายความเคารพ การทำความเคารพ การเดิน การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์ และการเชิญปริญญาบัตร

๑.๒ เพื่อให้บัณฑิตได้นำขั้นตอนต่าง ๆ ไปฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้บัณฑิตมีความมั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และรวดเร็ว

๒. การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร มี ๒ ระดับ ดังนี้

๒.๑ การฝึกซ้อมย่อย เป็นการฝึกซ้อมระดับสถาบัน

๒.๒ การฝึกซ้อมใหญ่ เป็นการฝึกซ้อมรวมของบัณฑิตทุกสถาบัน ที่ผ่านการฝึกซ้อมย่อย ณ สถานที่รับปริญญาบัตร

บัณฑิตที่ผ่านการฝึกซ้อมย่อยและฝึกซ้อมใหญ่ จึงจะได้รับอนุญาตให้เข้ารับปริญญาบัตร การขาดการฝึกซ้อมในกรณีจำเป็น ต้องได้รับอนุญาตจากประธานฝ่ายจัดการด้านบัณฑิตเป็นลายลักษณ์อักษร

๓. การทำความเคารพ เพื่อการทำความเคารพผู้แทนพระองค์

๔. การถวายความเคารพ เพื่อการถวายความเคารพหลังเพลงสรรเสริญพระบารมีจบ

๕. การทำความเคารพและการถวายความเคารพของบัณฑิตชาย

ทำความเคารพและการถวายความเคารพโดยการคำนับ ทั้งการถวายความเคารพหลังเพลงสรรเสริญพระบารมีจบ การทำความเคารพผู้แทนพระองค์ และการทำความเคารพในการรับปริญญาบัตร โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้ ยืนตรง เท้าชิด ปลายเท้าแยกออกพองาม มือทั้งสองข้างแนบลำตัว ค้อมลำตัวพอประมาณ พร้อมก้มศีรษะลง สายตาอยู่ในระดับกระดูกสันหลังที่สอง แล้วตั้งศีรษะโดยเงยหน้าขึ้นช้า ๆ พร้อมตั้งลำตัวจนตั้งอยู่ในท่าตรง

ภาพที่ ๑๐ การทำความเคารพและถวายความเคารพของบัณฑิตชาย

๖. การทำความเคารพและการถวายความเคารพของบัณฑิตหญิง

บัณฑิตหญิงและบัณฑิตหญิงที่เป็นข้าราชการแต่งเครื่องแบบพิธีการปกติขาว ให้ทำความเคารพหรือถวายความเคารพ ทั้งการถวายความเคารพหลังเพลงสรรเสริญพระบารมีจบ การทำความเคารพผู้แทนพระองค์ และการทำความเคารพในการรับปริญญาบัตรโดยการถอนสายบัว และปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้ ยืนตรง เท้าชิด ใช้เท้าขวาเป็นหลัก ชักเท้าซ้ายไปทางด้านหลังของเท้าขวาที่ยืนอยู่ ย่อตัวให้ต่ำลงช้า ๆ แต่อย่าให้ถึงพื้น ขณะที่ชักเท้าซ้ายให้ยกมือทั้งสองข้างวางประสานกันบนหน้าขาเหนือเข่า ใช้มือขวาทับมือซ้าย ค้อมตัวเล็กน้อย ทอดสายตาตรง เสร็จแล้วยืนตรง มือแนบข้างลำตัว

ภาพที่ ๑๑ การทำความเคารพและการถวายความเคารพของบัณฑิตหญิง

๗. ขั้นตอนของพิธีการ ที่ต้องมีการทำความเคารพและถวายความเคารพ มี ดังนี้

๗.๑ เมื่อผู้แทนพระองค์เข้ามาถึงห้องพิธีมอบปริญญาบัตร ให้บัณฑิตทุกคนยืนขึ้นแล้วทำความเคารพ

๗.๒ เมื่อผู้แทนพระองค์จุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธนวราชบพิตร ให้บัณฑิตยืนตรง (ไม่ต้องพนมมือ) และเมื่อผู้แทนพระองค์มายืนหน้าเก้าอี้ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อเพลงจบ บัณฑิตถวายความเคารพพร้อมกันแล้วจึงนั่งลง

๗.๓ เมื่อผู้ควบคุมแถวให้สัญญาณ บัณฑิตในแถวทุกคนลุกขึ้นพร้อมกัน และเมื่อผู้ควบคุมแถวให้สัญญาณอีกครั้งให้บัณฑิตทำความเคารพพร้อมกัน จากนั้นทำซ้ายหัน และเดินออกมาตั้งแถวเตรียมขึ้นเวที

๗.๔ เมื่อก้าวขึ้นพื้นเวทีก้าวเดินถึงจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ ให้หันลำตัวเฉียงซ้ายหันหน้าไปทางแท่นมอบปริญญาบัตรที่ผู้แทนพระองค์นั่งอยู่ ทำความเคารพแล้วก้าวเดินต่อไป แขนแนบลำตัวไม่แกว่งแขน

๗.๕ เมื่อก้าวเดินถึงจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๒ ทำความเคารพ จากนั้นก้าวเท้าซ้าย ขวาและชิดเท้า ไปยังจุดรับปริญญาบัตร ใช้มือขวาหยิบปกปริญญาบัตรโดยไม่ต้องเอางาน แล้วเชิญปริญญาบัตรมาแนบอก จากนั้นให้รับถอยหลังเฉียงออกทางด้านขวา ๓ ก้าว ถึงจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๓ ทำความเคารพกลับหลังหัน โดยหมุนตัวไปทางขวาและเดินลงจากเวที โดยไม่แกว่งแขนและยังคงเชิญปริญญาบัตรมาแนบอกอยู่ตลอดเวลา

๗.๖ เมื่อกลับถึงที่นั่งให้บัณฑิตทำความเคารพแล้วนั่งลงด้วยความสำรวมจนเสร็จพิธี และยังคงเชิญปริญญาแนบออกอยู่ตลอดเวลา

๗.๗ เมื่อผู้แทนพระองค์ให้โอวาทบัณฑิต ให้บัณฑิตลุกขึ้นยืนตรงรับโอวาทยังคงเชิญปริญญาแนบออกอยู่ตลอดเวลาเมื่อโอวาทจบ ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีเมื่อเพลงจบบัณฑิตถวายความเคารพ

๗.๘ ผู้แทนพระองค์ออกจากห้องพิธี ให้บัณฑิตทำความเคารพอีกครั้งหนึ่งแล้วจึงนั่งลง

๘. การเดินและการทำความเคารพในการรับปริญญาบัตร (การเบิกตัวบัณฑิต)

การเดินบนเวทีและการทำความเคารพในการรับปริญญาบัตรบนเวที มีจุดสำคัญที่บัณฑิตควรรู้ และสามารถปฏิบัติให้เหมือนกันทุกคน ดังนี้

๘.๑ จังหวะการเดิน ให้เดินด้วยวิธีการก้าวเท้าซ้าย-ขวา-และชิด คือหนึ่งชุดการเดิน (ระยะห่างของชุดการเดิน ๑ ชุด ประมาณ ๕๐ เซนติเมตร)

๘.๒ จุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ หลังจากบัณฑิตขึ้นบนเวทีและทำการก้าวเดิน ๔ ชุดการเดินแล้วจะถึงจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ ให้บัณฑิตทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ แล้วเดินตามจุดการเดินด้วยชุดการเดินตัวตรงหันหน้าไปยังแท่นรับปริญญาบัตร แขนทั้งสองข้างแนบลำตัว ไม่แกว่งแขน เดินไปตามจุดที่กำหนดไว้

๘.๓ จุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๒ หน้าแท่นรับปริญญาบัตร บัณฑิตทำความเคารพ ครั้งที่ ๒ ก่อนเดินเข้ารับปริญญาบัตร ด้วยวิธีการก้าวเท้าซ้าย-ขวา-และชิด เข้าถึงจุดรับปริญญาบัตรในจังหวะที่เท้าทั้งสองชิดกัน

๘.๔ จุดรับปริญญาบัตร บัณฑิตยืนเท้าชิด ยกมือขวาขึ้นรับปริญญาบัตร มือขวาเหยียดตรง นิ้วชิดกัน และยื่นแขนไปด้านหน้าพร้อมกับยกมือขึ้นให้สูง ถึงระดับที่กลางฝ่ามือขนานกับขอบปริญญาบัตร ไม่ต้องเอางาน รับปริญญาบัตร และเชิญไว้แนบกับอก โดยให้ปกปริญญาบัตรด้านที่มีตราสถาบันอยู่ด้านนอก บัณฑิตถอยหลังด้วยการเบนเท้าขวาเฉียงออก ๔๕ องศา ใช้จังหวะก้าว เป็นการถอยหลัง ๓ ก้าว ระยะทางประมาณ ๒ เมตร ถึงจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๓

๘.๕ จุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๓ เมื่อบัณฑิตถอยหลังออกมา ๓ ก้าวแล้วเท้าชิดทำความเคารพ ครั้งที่ ๓ หมุนตัวไปทางด้านขวา ก้าวเดินตามปกติลงจากเวทีเชิญปริญญาบัตรแนบไว้ที่หน้าอกตลอดเวลา

๑๐. การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์

การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์ หลังจากการทำความเคารพ ณ จุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๒ แล้ว ก้าวไปยังจุดหน้าแท่นรับปริญญาบัตร เท้าชิด ยกมือขวาขึ้น รับปริญญาบัตรโดยไม่ต้องทำความเคารพ

จังหวะที่ ๑ ยกมือขวา ยื่นออกไปปลายนิ้วทั้งหมดเรียงชิดกัน ฝ่ามือเหยียดตรงไปข้างหน้าจนถึงระดับกลางฝ่ามือขนานกับขอบตรงกึ่งกลางปริญญาบัตร

จังหวะที่ ๒ รับปริญญาบัตร โดยไม่ต้อง “เอางาน” ใช้นิ้วหัวแม่มือกดลงบนกลางปกปริญญาบัตร ด้านบนซ้อนนิ้วที่เหลือขึ้นใต้ปกปริญญาบัตร จับปกปริญญาบัตรไว้ให้แน่น

จังหวะที่ ๓ ดึงมือกลับ พร้อมเชิญปริญญาบัตรมาแนบไว้กับอก โดยให้ปกปริญญาบัตรด้านที่มีตราสถาบันอยู่ด้านหน้า ข้อศอกขวาแนบลำตัว

ภาพที่ ๑๓ การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์

๑๑. การเชิญปริญญาบัตร

เมื่อบัณฑิตรับปริญญาบัตรมาแล้ว ให้เชิญปริญญาบัตรในท่าที่ถือไว้แนบกับอก ปกปริญญาบัตรด้านที่มีตราสถาบันอยู่ด้านนอก ข้อศอกแนบลำตัวอยู่ตลอดเวลา จนกว่าจะเข้านั่งประจำที่ของตน เมื่อถึงที่นั่งแล้วให้ทำความเคารพและนั่งลง และเมื่อยืนขึ้นกล่าวคำปฏิญาณตน หรือรับโอวาท หรือยื่นรอส่งผู้แทนพระองค์ และทำความเคารพขณะผู้แทนพระองค์ออกจากห้องพิธี บัณฑิตจะต้องเชิญปริญญาบัตรไว้แนบอกเสมอ

ภาพที่ ๑๔ การเชิญปริญญาบัตร

ส่วนที่ ๔ การรับปริญญาบัตร

๔. การรับปริญญาบัตร

๔.๑ การรายงานตัว

บัณฑิตต้องเข้ารายงานตัวการฝึกซ้อม และการรับปริญญาบัตรทุกครั้ง เพื่อการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

๔.๑.๑ การตรวจสอบรายชื่อ สกุล จำนวนของบัณฑิตที่ประสงค์ที่แจ้งความประสงค์จะเข้ารับปริญญาบัตร

๔.๑.๒ การตรวจสอบการแต่งกายและความพร้อมของสุขภาพในการเข้ารับปริญญาบัตรรายบุคคล

๔.๑.๓ การจัดเข้าแถวที่นั่ง

๔.๑.๔ การนำบัณฑิตเข้ารับปริญญาบัตรตามลำดับของสถาบันและสาขาวิชา

๔.๑.๕ การจัดเรียงปริญญาบัตร การลำเลียงปริญญาบัตร การส่งปริญญาบัตรแก่ผู้แทนพระองค์เพื่อทำการมอบปริญญาบัตรให้ตรงกับบัณฑิตรายบุคคล

๔.๑.๖ การจัดทำรายชื่อการขานนามเบิกตัวบัณฑิตเข้ารับปริญญาบัตร

๔.๒ การรับผู้แทนพระองค์

เมื่อผู้แทนพระองค์เข้ามาถึงห้องพิธีมอบปริญญาบัตร ให้บัณฑิตทุกคนทั้งที่อยู่ในห้องประชุมใหญ่ และห้องประชุมอาคารพักรอ ยืนขึ้นแล้วทำความเคารพ เมื่อผู้แทนพระองค์จุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธนาราชพิตร ให้บัณฑิตยืนตรง (ไม่ต้องพนมมือ) และเมื่อผู้แทนพระองค์มายืนหน้าเก้าอี้ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อเพลงจบบัณฑิตถวายความเคารพพร้อมกันแล้วจึงนั่งลง

๔.๓ การลุกจากที่นั่งเพื่อเตรียมเดินแถว

เมื่อถึงเวลาจะขึ้นรับปริญญาบัตร ผู้ควบคุมแถวจะให้สัญญาณบัณฑิตในแถวทุกคนลุกขึ้นพร้อมกัน และเมื่อผู้ควบคุมแถว ให้สัญญาณอีกครั้ง ให้บัณฑิตทำความเคารพพร้อมกัน จากนั้นทำซ้ายหันและเดินออกมาตั้งแถวเตรียมขึ้นเวที

๔.๔ การสวมหน้ากากอนามัย

ก่อนขึ้นเวที ให้บัณฑิตถอดหน้ากากอนามัยใส่ถุงเก็บ โดยมีเจ้าหน้าที่ถือถุงรอเก็บ บัณฑิตขึ้นรับปริญญาบัตรโดยไม่ต้องสวมหน้ากากอนามัย และเมื่อลงจากเวทีจะได้รับหน้ากากอนามัยชิ้นใหม่จากเจ้าหน้าที่ ให้บัณฑิตทำการสวมหน้ากากอนามัยเมื่อกลับมายังแถวและที่นั่งของตนเองและได้ทำความเคารพตามสัญญาณที่ผู้ควบคุมแถวให้สัญญาณทำความเคารพ แล้ว

๔.๕ การเดินขึ้นและลงเวที

บัณฑิตคนแรก

เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอ่านคำขอเบิกตัวผู้ขานนามผู้สำเร็จการศึกษา ให้บัณฑิตคนแรกนำแถวขึ้นบนเวที เดินเข้าประจำจุด ทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ เดินต่อถึงหน้าแท่นมอบปริญญาบัตรตรงจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๒ ทำความเคารพ แล้วรออยู่ก่อน

เมื่อผู้ขานนามได้มีการขานนามตนเองลำดับแรก จึงเข้าจุดมอบปริญญาบัตร รับปริญญาบัตร และถอยหลังเฉียงทางขวามือหน้าตรงตามองที่แท่นมอบปริญญาบัตร ถอยถึงจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๓ กลับหลังหันโดยหมุนตัวไปทางขวา เดินลงจากเวที มือขวายังเชิญปริญญาบัตรแนบอก แขนซ้ายแนบลำตัวไม่แกว่ง แขนจนถึงที่นั่ง ทำความเคารพและนั่งลง

บัณฑิตคนต่อ ๆ ไปจนถึงคนสุดท้าย

เดินขึ้นเวทีตามบัณฑิตคนก่อนแรก ทำความเคารพตามจุดทำความเคารพ ครั้งที่ ๑ และ ครั้งที่ ๒ และเข้ารับปริญญาบัตรกับเช่นเดียวบัณฑิตคนแรก ไม่เว้นระยะห่างตามจุดการเดิน

๔.๖ การกล่าวคำปฏิญาณตนและรับโอวาท

เมื่อพิธีมอบปริญญาบัตรเสร็จสิ้นลง ผู้นำบัณฑิตยืนขึ้นเดินไปที่ไมโครโฟนที่เตรียมไว้ด้านหน้าห้องพิธีบัณฑิตทั้งหมดยืนขึ้น พร้อมกับมือขวาเชิญปริญญาบัตรแนบอก ทำความเคารพพร้อมกัน

เมื่อผู้แทนบัณฑิตกล่าวนำ ให้บัณฑิตกล่าวตาม ทีละช่วงโดยพร้อมเพรียงกัน เมื่อกล่าวคำปฏิญาณตนจบ ยืนตรงรับโอวาทจากผู้แทนพระองค์

คำกล่าวปฏิญาณตนของบัณฑิต ผู้ที่ได้รับปริญญาบัตร

ในพิธีมอบปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๑

วันศุกร์ ที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(ผู้แทนบัณฑิตกล่าวคนเดียว)

เรียน ท่านองคมนตรี ผู้แทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้าพเจ้าขออนุญาตนำบัณฑิตที่เข้ารับปริญญาบัตรในวันนี้ กล่าวคำปฏิญาณดังต่อไปนี้

(บัณฑิตกล่าวตามพร้อมกัน)

ข้าพเจ้า ขอกล่าวคำปฏิญาณต่อที่ประชุม อันมีพระรัตนตรัย ผู้แทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และผู้ซึ่งอยู่ในพิธี ณ ที่นี้ว่า

๑. ข้าพเจ้า จักเกิดทุน และจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี สมกับเป็นผู้มีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดี

๒. ข้าพเจ้า จักใช้ศิลปวิทยาการซึ่งสถาบันการอาชีวศึกษาได้ประสิทธิ์ประสาทให้ เพื่อประกอบอาชีพ โดยชอบธรรมและเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๓. ข้าพเจ้าจักรักษาไว้ซึ่งศักดิ์และสิทธิ์แห่งปริญญาบัตรนี้ตลอดจนเผยแพร่เกียรติคุณแห่งสถาบันการอาชีวศึกษาสืบไป

๔.๗ การส่งผู้แทนพระองค์

เมื่อผู้แทนพระองค์ให้โอวาทเสร็จ ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อเพลงจบบัณฑิตถวายความเคารพ

ผู้แทนพระองค์ไปกราบที่หน้าเครื่องนมัสการ

ผู้แทนพระองค์เดินออกจากห้องพิธี บัณฑิตทำความเคารพ

ส่วนที่ ๕

สื่อเพื่อการรับปริญญาบัตร

๑. วีดิทัศน์

๑.๑ ลิงค์ สำหรับการชมวีดิทัศน์ การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร หน้าเว็บไซต์สถาบันการอาชีวศึกษา
เกษตรภาคใต้ <https://www.rsivea.ac.th/svia2563/>

๑.๒ ลิงค์ สำหรับการดาวน์โหลดไฟล์ วีดิทัศน์ ไปเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ในการฝึกซ้อม
<https://www.rsivea.ac.th/svia2563/vdo/VDO2565.mp4>

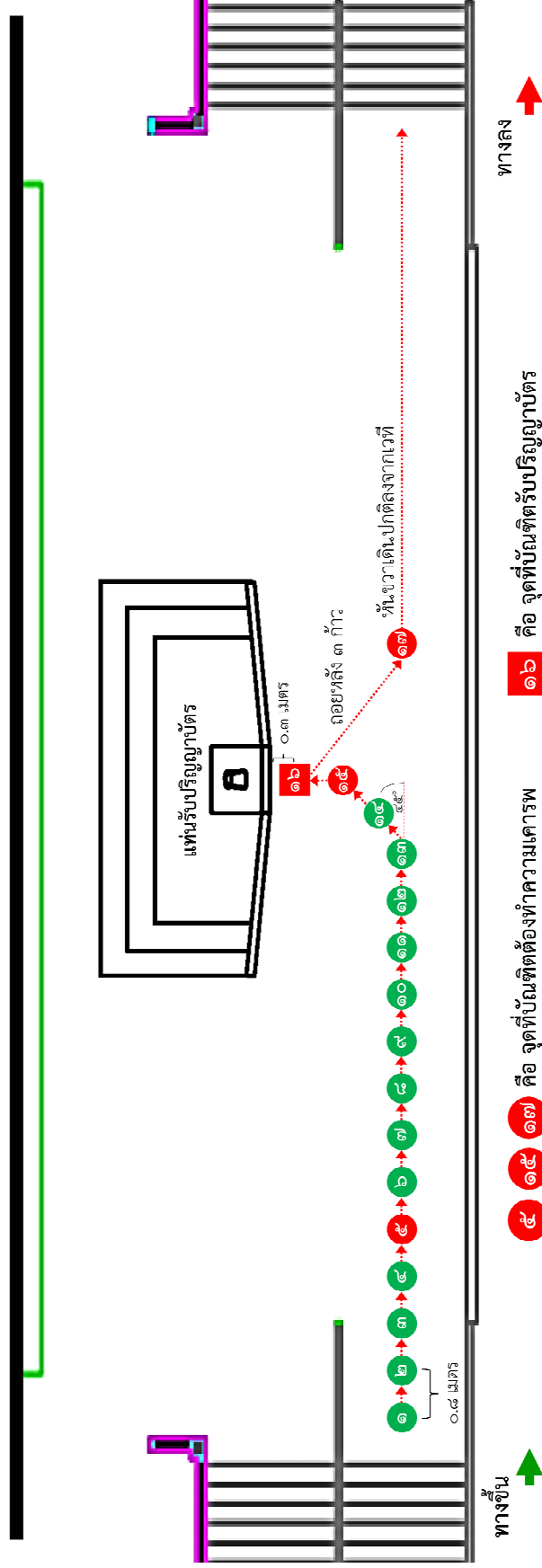
๑.๓ คิวอาร์โค้ด สำหรับการชมวีดิทัศน์ การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร

๑.๔ คิวอาร์โค้ด สำหรับการโหลดวีดิทัศน์ การฝึกซ้อมการรับปริญญาบัตร

ผังเวทีมอบปริญญาบัตรสถาบันการอาชีวศึกษา

หมายเหตุ

- ๑. การเดินบนเวที**
- จุดที่ ๑-๔ ก้าวเดิน ช้าย ขวา ชิด
 - จุดที่ ๔-๕ ก้าวเดิน ช้าย ขวา ชิด ถึงจุดที่ ๕ ทำความเคารพ ครั้งที่ ๑
 - จุดที่ ๕-๑๓ ก้าวเดิน ช้าย ขวา ชิด
 - จุดที่ ๑๓-๑๔ ก้าวเดิน ช้าย ขวา ชิด หักเลี้ยวซ้าย ๔๕ องศา
 - จุดที่ ๑๔-๑๕ ก้าวเดิน ช้าย ขวา ชิด ถึงจุดที่ ๑๕ ทำความเคารพ ครั้งที่ ๒
 - จุดที่ ๑๕-๑๖ ก้าวเดิน ช้าย ขวา ชิด ถึงจุดที่ ๑๖ **รับมอบปริญญาบัตร**
 - จุดที่ ๑๖-๑๗ ก้าวถอยหลังสามก้าว ถึงจุดที่ ๑๗ ทำความเคารพ ครั้งที่ ๓
 - จุดที่ ๑๗ หันขวาเดินปกติลงจากเวที โดยมีขอถือปริญญาบัตรแนบไว้กับอก และมือซ้ายปล่อยแนบไว้ข้างลำตัว

๒. การทำความเคารพที่จุดต่าง ๆ บนเวที

- บัณฑิตขอย ทำความเคารพด้วยวิธีค่านับ
- บัณฑิตหญิง ทำความเคารพด้วยวิธีถอนสายบัวแบบพระราชนิยม
- จุดที่ ๕ และ ๑๕ ส่วนจุดที่ ๑๗ ถอนสายบัวโดยมือขวาถือปริญญาบัตรแนบไว้กับอก และมือซ้ายปล่อยไว้แนบข้างลำตัว
- ๓. ระยะห่างระหว่างจุดที่ ๑-๑๖ ห่าง ๐.๔ เมตร
- ๔. ระยะห่างระหว่างจุดที่ ๑๖ กับแท่นประทับ ห่าง ๐.๓ เมตร
- ๕. ระยะห่างจากจุดที่ ๑๖-๑๗ จำนวน ๓ ก้าวถอยหลัง